

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicatorum Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

III. Colloquium cum Staphylo, à quo erroris & mendacij conuictus Osiander.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

suas de imagine Dei, de incarnatione filij, de iustificatione, alijsq; de rebus, quas suprà recensuimus, in concionibus ad populum, tum in prælectionibus academicis, liberius in apertum proferre cœpit.

Erat id temporis inter consiliarios Ducis Borussiae Fridericus Staphylus, vir doctus, & antiquitatis ecclesiasticæ peritissim⁹; qui sententiã rogatus à Principe de dogmatibus Osianensis, respōdit, ea Manetis & Nestorij veterū heretiarcharū erroribus finitima videri. Quod cū Osiander intelligeret, vehementer excāduit; vtq; hereseos obiectæ probrum dilueret, facultatē hac de re colloquendi cum Staphylo corā Principe sibi fieri postulauit.

Ventū est ad Colloquiū, præsentē Principe, disceptatū familiariter de iustificatione: de quo dogmate protestatus est Osiander, eādem se prorsus cum D. Paulo, cumq; Luthe- ro sententiam profiteri: Quod cum negaret Staphylus, series disceptationis in eo velut cardine vertebatur, vt quæ vera esset & genuina D. Pauli, quæ Lutheri sentētia, alter alteri demōstraret. Hic multum sudauit Osiander, vt cōmento suo laruā indueret verbi diuini, seq; nihil ab Apostolo diuersum sentire, nihil à Lutheri mēte alienū, Principi persuaderet. Staphylus autē, vt audaciā hominis in asserēdo cōprimeret, colloquiū quoddam protulit breuiter descriptū, q̄ inter Lutherū & Melanchthonē ann. 1536. de Iustificatione priuatim habitū assererat: Quod cū legeret

ANNO
1548.

III.

Staph. in resp. ad Mel. Staphyli de hæresi Osianensis iudiciū.

Colloquiū Staphyli cum Osiandro.

In ep. Mel. ad Camer. Osiander ad D. Pauli & Luth. doctrinam prouocat.

Conuincitur mēdacijs.

Scriptum Luth. de iustificatione.

ANNO
1548.

Princeps, facile deprehendit Osiandrum à Lutheri sententia toto cœlo in hoc dogmate dissentire. Vterq; sanè quâdam agnoscit imputationē; verum alter ab altero lōgè diuersam: cūm Osiander essentialē inhabitantis Christi Dei iustitiā, Lutherus verò satisfactionē eiusdem Christi, sine inherētia iustitiæ, per fidem solam credentibus ad salutem imputari asserat. Itaq; hic obediētiæ & mortis alienæ; ille verò diuinæ iustitiæ Christi corda fideiū inhabitantis imputationē agnoscit; imputationē inquam, ne vnionē hypostaticam essentialē diuinæ cum iustis ponere videatur. Hanc verò sententiarum discrepantiā, cū Princeps ex sermone colloquētium, & scripto per Staphylum oblato deprehenderet, propè fuit, vt Osiandri commentum repudiaret, & Staphylo assentiretur, auctoritatē Lutheri secutus, quem vti virum Dei & Germaniæ prophetā semper veneratus fuerat. Osiander verò ne deprehensus videretur, quali fallo ad Lutherum prouocarit, quæsiuit effugiū, Lutheri mentē asserens nō satis certò colligi ex huiusmodi schediasmate, quod ipsius manu non sit exaratum. Hoc cauillatum quidē obiectā discrepantiā elusit. Staphylus autē datis V Vittēbergā litteris, rogauit Melanchthonē, cui admodum familiaris erat, vt ipsius Lutheri autographum ad faciendam huius rei fidem sibi communicaret. Nondum se Staphylus id temporis à Lutheranorum cōsortio penitus auulserat, cūm ab Osiandri

Effugium
Osiandri.

Wittēbergens. interpellantur de genuino Luth. sensu.

Osiandro in hoc certamen traheretur. Itaq; ANNO
 vt Osiandrum falsi conuinceret, petiit auto- 1548.
 graphum ipsius Lutheri; quod an illi trans-
 miserit Melanchthon, necne, incertum est:
 Hoc constat, Osiandrum ab hoc colloquio
 factum indies audaciorem & magis ceruico-
 sum. Imo vt altos gerebat spiritus, insigni
 se honore dignum arbitrabatur, quod quæ
 de rebus tanti momenti Lutherus aliiq; ob-
 scurius tradidissent, ipse, tam dilucidè & in-
 signiter explicaret.

Mirabiliter
 sibi ap-
 plaudit.

Imprimis verò laborandū putauit, vt
 adiungeret sibi Principem; sine cuius præsi-
 dio causam non minus, quam seipsum in pe-
 riculo futurū videbat. Nec malè celsit con-
 silium: nam & Principis animum fraudu-
 lenter occupauit, eoq; præsidio munitus
 publicè tandem anno 1549. 24. Octob. hæ-
 reseos inter Lutheranos condendæ telam
 exorsus est; quam vt pertexeret, nihil de-
 inceps, quamdiu vixit, ad summam diligen-
 tiam reliquum fecit. Nec defuerunt, qui se-
 se illi socios ad stabiliendam hæresin adiun-
 gerent. Inter quos primi nominis erat Io-
 annes Funccius aulæ concionator primum;
 deinde pastor ciuitatis veteris, homo doctus
 & astutus, ob Chronologiam editam cele-
 bris, qui filiam Osiandri habebat in matri-
 monio. Hic, vt erat versipellis admodum
 & insignis *καλυπράγμων*, effecit apud Prin-
 cipem, vt adscitus in consiliarium politicis
 quoque negotiis interesset: qua in funcio-

IV.
 Principem
 inficit.

Anno 1549
 Eius affe-
 cla Func-
 cius.

Funccius
 fit consilia-
 rius Ducis.